

Asia: VN/6525/2019

Lausuntopyyntö kevyemmän tarkastuksen käyttöönottoa valmistelleen työryhmän mietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO

Kevyemmän tarkastuksen käyttöönottoa valmistelleen työryhmän jäsenenä esitämme lausuntonamme seuraavaa:

Työryhmän asettamispäätöksessä 1.3.2019 todetaan, että uudistuksen tavoitteena on keventää yritysten lakisääteisiä velvoitteita ja vähentää niiden kustannuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriön 9.9.2020 julkaisemassa lausuntopyynnössä todetaan, että uudistuksen tavoitteena on suhteuttaa ja selkeyttää sääntelyä, sekä antaa tilintarkastuskertomuksen loppukäyttäjille enemmän tietoa tavasta, jolla varmennus on tehty.

Katsomme, että lausuntopyynnössä uudistuksen tavoite on esitetty harhaanjohtavasti eikä se vastaa uudistuksen alkuperäistä tavoitetta.

Kuten mietinnöstä käy ilmi, kevyemmän tarkastuksen eli yleisluonteisen tarkastuksen käyttöönotto ei keventäisi yritysten lakisääteisiä velvoitteita. Mietinnön mukaan yleisluonteisen tarkastuksen hinnan arvioidaan asettuvan lähelle tilintarkastuksen nykyistä hintatasoa, joten esitetty tarkastusmuoto ei myöskään vähentäisi yritysten kustannuksia. Mietinnön mukaisessa uudistuksessa työryhmän asettamispäätöksen molemmat tavoitteet jäävät näin ollen toteutumatta.

Kevyemmän tarkastuksen käyttöönotto merkitsisi käytännössä samaa kuin tilintarkastusvelvollisuuden rajojen nosto, koska sen mukaisen varmennuksen tuottama varmuustaso tilinpäätöksen oikeellisuudesta on alhainen eivätkä kirjanpito ja hallinto ole tällöin varmennuksen kohteena. Tämä vaikeuttaisi harmaan talouden torjuntatyötä ja myös kaikkien sellaisten viranomaisten ja muiden sidosryhmien toimintaa, jotka perustavat työnsä ja päätöksensä luotettavaan kirjanpitoon ja lainmukaiseen hallintoon perustuviin, asianmukaisesti varmennettuihin tilinpäätöstietoihin.

Mikroyritysten tilintarkastuksella on tärkeä ohjaava vaikutus. Kirjanpidon tarkastuksen havaintojen perusteella tilintarkastaja tyypillisesti ohjeistaa tarkastuskohteen johtoa siitä, miten kirjanpito- ja verosäännöksiä tulee noudattaa, ja hallinnon tarkastuksen havaintojen pohjalta siitä, mitä velvollisuuksia tarkastuskohteen hallinnossa tulee huomioida, jotta se täyttää tarkastuskohdetta koskevan lain määräykset. Tilintarkastuksen keinoin vähennetään erityisesti niitä virheitä, jotka syntyisivät tarkastuskohteen vastuuhenkilöiden tietämättömyydestä. Asialla on huomattava merkitys sekä yritysten toiminnan lainmukaisuuden että yhteiskunnan etujen näkökulmasta, koska mikroyritysten tilintarkastuksissa havaitaan käytännössä usein kirjanpitoon ja hallintoon liittyviä virheitä, jotka oikaistaan tilintarkastajan huomautusten ansiosta. Nämä merkittävät hyödyt menetettäisiin varmennuksen suorittamistavan ja laajuuden suurista eroista johtuen, jos mikroyritysten tilintarkastuksesta siirryttäisiin yleisluonteiseen tarkastukseen.

Tilintarkastus on laillisuustarkastusta, jolta edellytetään korkeaa luotettavuutta. Jos tilintarkastajat tekisivät mietinnön mukaista kevyempää tarkastusta, se muutos tulisi heikentämään tilintarkastusinstituution merkitystä yhteiskunnassa.

Kevyemmän tarkastuksen käyttöönoton lisäksi mietinnössä esitetään tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n muuttamista. Nykytilanne on tältä osin selkeä ja esitetty muutos todennäköisesti aiheuttaisi vain sekaannusta, joten nykyisen säännöksen muuttaminen on tarpeetonta.

Työryhmän asettamiskirjeessä viitataan tilintarkastusalan raskaaseen sääntelyyn. Käsitys raskaasta sääntelystä mikroyritysten tilintarkastuksen osalta perustuu ilmeiseen väärinkäsitykseen. Tätä väärinkäsitystä sekä mietinnön muita virheitä ja puutteita olemme käsitelleet yksityiskohtaisemmin eriyvässä mielipiteessämme, joka on liitetty työryhmän mietintöön.

Kantamme on, että voimassa olevan tilintarkastuslain ja hyvän tilintarkastustavan mukaista mikroyritysten tilintarkastuksen nykytilaa ei ole tarpeen muuttaa eikä tilintarkastuslakiin tule tehdä mietinnössä esitettyjä muutoksia. Myöskään lausuntopyyntöä esitettyyn mahdolliseen jatkovalmisteluun ei ole tarvetta.

Helsingissä, 30. päivänä lokakuuta 2020

Jukka Prepula   Tom Sandell

HT

KHT, JHT

Jukka Prepula
Sandell Tom